

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

**101: LAW RELATING TO LABOUR-MANAGEMENT RELATIONS
(PAPAR-I) (2018 Pattern)**

Time: 03 Hours

Max. Marks: 100

Instructions to Candidates.

1. All Questions carry equal marks.
2. Answer any five Questions.

- Q.1) Examine the constitution and powers of the various authorities constituted under the Bombay Industrial Relations Act, 1946.
- Q.2). Define 'Lay-off and Retrenchment' under the Industrial Disputes Act, 1947 with the help of decided cases and examine the conditions precedent for valid retrenchment.
- Q.3) Examine the rights and liabilities of registered Trade Unions under the Trade Unions Act, 1926.
- Q.4) Explain the procedure mentioned under the Maharashtra Recognition of Trade unions and Prevention of Unfair labour Practices Act, 1971 for filing complaints of unfair labour practices.
- Q.5) .Examine the procedure laid down under the Industrial Employment (Standing Orders) Act, 1946 for certification and modification of standing orders.
- Q.6) Examine the conditions that are to be followed by a union for being entered in the Approved List under the Bombay Industrial Relations Act, 1946.
- Q.7) Define 'Strikes and Lockouts' under the Industrial Disputes Act, 1947 and explain when strikes and lockouts become illegal under the Act.
- Q.8) Write notes on any two of the following:
- (a) Rights of Recognized Unions under the MRTU and PULP Act, 1971
 - (b) Difference between General Fund and Political Fund under the Trade Unions Act, 1926
 - (c) Powers and duties of Labour Officers under the Bombay Industrial Relations Act, 1946.

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

101: LAW RELATING TO LABOUR-MANAGEMENT RELATIONS

(PAPAR-I) (2018 Pattern)

मराठीत रुपांतर

Time : 03 Hours

Max. Marks : 100

उमेदवारांना सूचना

१. कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या
२. सर्व प्रश्नसमान गुण म्हणजे २० गुणांचे असतात.

- प्र. १) बॉम्बे इंडस्ट्रियल रिलेशन्स अॅक्ट, १९४६ अंतर्गत स्थापना करण्यात आलेल्या विविध प्राधिकरणांच्या घटना आणि अधिकारांचे परीक्षण करा.
- प्र. २) औद्योगिक विवाह कायदा, १९४७ अंतर्गत निर्णय झालेल्या प्रकरणांच्या मदतीने 'ले- ऑफ आणि छाटणी' ची व्याख्या करा आणि छाटणीसाठीच्या अटींचे परीक्षण करा.
- प्र. ३) ट्रेडयुनियन कायदा, १९२६ अंतर्गत नोंदणीकृत ट्रेड युनियन्सचे अधिकार आणि दायित्वे तपासा.
- प्र. ४) महाराष्ट्र रिकग्निशन ऑफ ट्रेड युनियन्स अॅण्ड प्रिव्हेन्शन ऑफ अनफेअर लेबर प्रॅक्टिसेस अॅक्ट, १९७१ अंतर्गत अनुचित कामगार पध्दतींच्या तक्रारी दाखल करण्यासाठी नमूद केलेली प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- प्र. ५) औद्योगिक रोजगार अधिनियम, १९४६ अंतर्गत प्रमाणन आणि स्थायी ऑर्डर मध्ये बदल करण्यासाठी दिलेल्या प्रक्रियेचे परीक्षण करा.
- प्र. ६) बॉम्बे इंडस्ट्रियल रिलेशन्स अॅक्ट, १९४६ अंतर्गत मान्यताप्राप्त यादीमध्ये प्रवेश करण्यासाठी युनियनने कोणत्या अटींचे पालन केले पाहिजे ते तपासा.
- प्र. ७) औद्योगिक विवाह कायदा, १९४७ अंतर्गत स्ट्राइक आणि लॉक आउटस परिभाषित करा आणि कायदयानुसार संप आणि लॉक आउटस बेकायदेशीर ठरतात ते स्पष्ट करा.

प्र. ८) खालील पैकी कोणत्याही दोन नोटस लिहा

१. MRTU आणि PULP कायदा, १९७१ अंतर्गत मान्यता प्राप्त युनियनचे अधिकार
२. ट्रेड युनियन कायदा, १९२६ अंतर्गत सामान्य निधी आणि राजकीय निधी मधील फरक
३. मुंबई औद्योगिक संबंध अधिनियम, १९४६ अंतर्गत कामगार अधिका-यांचे अधिकार आणि कर्तव्ये.

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

102: SOCIAL SECURITY LEGISLATION

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

Time: 03 Hours

Max. Marks: 100

Introductions to candidates:

- 1) Answer any five questions.
- 2) All questions carry equal marks i.e. 20 each.

- Q.1) Examine Powers and Functions of the employees' State Insurance Corporation and Medical Benefit Councils under the Employees' State Insurance Act, 1948
- Q.2) Define term 'Employer' and 'Basic Wages' and state the provisions relating to 'Contribution' under, the Employees Provident Funds and Miscellaneous provisions Act, 1952
- Q.3) Discuss the provisions related to appointment and powers of Welfare Commissioner? and Inspector under Bombay Labour Welfare Funds Act, 1953.
- Q.4) State the salient features and applicability and non-applicability of the Workmen Compensation Act, 1923
- Q.5) Explain the doctrine of added peril and doctrine of notional extension of employer's premises with reference to Employee's compensation Act 1923
- Q.6) Explain the provisions related to Right to payment of Maternity benefits & other benefit under the Maternity Benefits Act, 1961
- Q.7) Discuss the provisions relating to application of the Payment of Gratuity Act & what are the obligations of the employer in respect of the employees claim for payment of Gratuity under the Payment of Gratuity Act, 1972?
- Q.8) Write Short Note (**Any Two**)
- a) Jurisdiction of Employee's State Insurance Court
 - b) Powers of Inspector under the Payment of Gratuity Act, 1972
 - c) Types of Disablement under the workmen's compensation Act, 1923

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PU

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

102: SOCIAL SECURITY LEGISLATION

(2018 Pattern) (PAPAR-II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ०३ तास

एकूण गुण : १००

- i) कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या.
ii) सर्व प्रश्नांना प्रत्येकी 20 समान गुण आहेत.

- प्र. १) कर्मचारी राज्य विमा अधिनियम, १९४८ अंतर्गत कर्मचा-यांचे राज्य विमा महामंडळ आणि वैदयकीय लाभ परिषदांचे अधिकार आणि कार्ये सांगा.
- प्र. २) नियोक्त आणि मूलभूत वेतन या शब्दाची व्याख्या करा आणि कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि विविध तरतुदी अधिनियम, १९५२ अंतर्गत योगदान संबंधित तरतुदी सांगा.
- प्र. ३) मुंबई कामगार कल्याण, १९५३ ची अंतर्गत निरीक्षकच्या नियुक्ती आणि अधिकारांशी संबंधित तरतुदीची चर्चा करा.
- प्र. ४) कामगार भरपाई कायदा, १९२३ ची ठळक वैशिष्ट्ये आणि लागू आणि गैर लागूता सांगा.
- प्र. ५) कर्मचारी नुकसान भरपाई कायदा, १९२३ च्या संदर्भात अतिरिक्त धोक्याचा सिध्दांत आणि नियोक्त्याच्या जागेच्या कल्पनात्मक विस्ताराचा सिध्दांत स्पष्ट करा.
- प्र. ६) मातृत्व लाभ अधिनियम, १९६१ अंतर्गत मातृत्व लाभ आणि इतर लाभ देण्याच्या अधिकाराशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्र. ७) पेमेंट ऑफ ग्रॅज्युइटी कायद्याच्या अर्जासंबंधीच्या तरतुदीची चर्चा करा आणि पेमेंट ऑफ ग्रॅज्युइटी कायदा, १९७२ अंतर्गत ग्रॅज्युइटी कर्मचा-यांच्या दाव्याच्या संदर्भात नियोक्त्याचे काय दायित्व आहेत?
- प्र. ८) टीप लिहा.(कोणत्याही दोन)
१. कर्मचारी राज्य विमा न्यायालयाचे अधिकार क्षेत्र
२. पेमेंट ऑफ ग्रॅज्युइटी कायदा, १९७२ अंतर्गत निरीक्षकांचे अधिकार
३. भरपाई कायदा, १९२३ अंतर्गत अपंगत्वाचे प्रकार

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

103: PRINCIPLES OF WAGE FIXATION AND THE LAW OF WAGES

(PAPAR-III) (2018 Pattern)

Time: 03 Hours

Max. Marks: 100

Introductions to candidates:

- 1. Answer any five questions*
- 2. All question carry equal marks i.e. 20 marks*

1. Define ' Wages' and state the relevant provisions for 'responsibility for the payment of wages, fixation for wage periods and time of payment of wages' under the Payment of Wages Act, 1936.
2. Discuss the powers and functions of inspector under the Payment of Wages Act, 1936.
3. Distinguish between Minimum Wage, Fair wage and Living wage with reference to decision of courts.
4. Define the term "Employee" and state the provision relating to fixing hours for a normal working day and overtime under the Minimum Wages Act, 1948.
5. Explain the application and non-application of Payment of Bonus Act, 1965.
6. What is the scope and object of the Payment of Bonus Act, 1965?
7. Explain the provision relating to ' Authorities', ' Inspector' and 'offences and penalties' under the Equal Remuneration Act, 1976.
8. Write a short note on:
 - a) Discuss concept of "equal pay for equal work".
 - b) 'Central Advisory Board' under the Minimum Wages Act, 1948.

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

103: PRINCIPLES OF WAGE FIXATION AND THE LAW OF WAGES

(PAPAR-III)

(2018 Pattern) (Paper No. 01)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ०३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना :

१. कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या

२. सर्व प्रश्नसमान गुण म्हणजे २० गुणांचे असतात.

१. वेतन देयक कायदा, १९३६ अन्वये 'वेतन' निश्चित करणे आणि 'वेतन देण्याची जबाबदारी, मजुरीचा कालावधी निश्चित करणे आणि मजुरी देण्याची वेळ' यासंबंधीच्या संबंधित तरतुदी नमूद करणे.
२. वेतन देयक कायदा, १९३६ अन्वये निरीक्षकांचे अधिकार व कार्ये यांची चर्चा करणे.
३. किमान वेतन, रास्त वेतन आणि राहणीमान वेतन यात फरक करणे आणि न्यायालयाच्या निर्णयाचे पालन करणे.
४. "कर्मचारी" या शब्दाची व्याख्या करा आणि किमान वेतन अधिनियम, १९४८ अंतर्गत सामान्य कामाचे दिवस आणि ओव्हरटाईमसाठी तास निश्चित करण्याशी संबंधित तरतुदी सांगा.
५. बोनस देयक अधिनियम, १९६५ चा अर्ज आणि न लागू न करणे स्पष्ट करा.
६. समान मोबदला अधिनियम, १९७६ ची ठळक वैशिष्ट्ये सांगा.
७. समान मोबदला अधिनियम, १९७६ अंतर्गत 'प्राधिकरण', 'निरीक्षक' आणि 'गुन्हे आणि ङड' संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
८. यावर एक छोटी नोट लिहा:
 - अ. समान मोबदला अधिनियम, १९७६ अन्वये समान स्वरूपाचे काम किंवा काम.
 - ब. किमान वेतन कायदा, १९४८ अन्वये 'केंद्रीय सल्लागार मंडळ'.

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

**Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR**

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

**104: LEGISLATION AFFECTING CONDITION OF WORK
(PAPAR-IV) (2018-Patttern)**

Time: 03 Hours

Max. Marks: 100

Introductions to candidates:

1) Answer any five questions.

2) All questions carry equal marks i.e. 20 each.

1. Explain the salient features of The Motor Transport Workers Act, 1961.
2. Define the term "Mine". Explain provision relating to Hours and Limitation of Employment under The Mines Act, 1952.
3. Explain the functions and power of Inspectors under the Factories Act, 1948.
4. Explain in detail procedure for obtaining license under the Contract Labour (Regulation and Abolition) Act, 1970.
5. Discuss the provisions relating to regulation of condition of children under the Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986
6. Discuss in details functions of Vigilance Committee under Bonded Labour System (Abolition) Act, 1976.
7. Explain the provisions regarding "Penalties and procedure" under the Building and other Construction workers (Regulation of Employment of Conditions of Service) Act, 1996?
8. Explain provision relating to Residential Hotels, Restaurants and Eating Houses under Bombay Shops and Establishment Act, 1948.

(Oct – 2024)

[Total No. of Question: 08]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

104:Legislation Affecting Condition of Work
(2018 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ०३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना :

१. कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या
२. सर्व प्रश्नसमान गुण म्हणजे २० गुणांचे असतात.

- प्र. १) मोटर ट्रान्सपोर्ट कामगार अधिनियम, १९६१ ची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्र. २) "खान" (Mine) या शब्दाची व्याख्या करा. खाण अधिनियम, १९५२ अंतर्गत कामाचे तास आणि मर्यादांशी संबंधित तरतूद स्पष्ट करा.
- प्र. ३) कारखाना अधिनियम, १९४८ अंतर्गत निरीक्षकांची कार्ये आणि शक्ती स्पष्ट करा.
- प्र. ४) कंत्राटी कामगार (नियमन आणि निर्मूलन) कायदा, १९७० अंतर्गत परवाना मिळविण्याची प्रक्रिया तपशीलवार सांगा.
- प्र. ५) बालकामगार (प्रतिबंध आणि नियमन) अधिनियम, १९८६ अंतर्गत मुलांच्या कामाचे स्थिती संदर्भात नियमन तरतुदींची चर्चा करा
- प्र. ६) बंधित कामगार प्रणाली (निर्मूलन) कायदा, १९७६ अंतर्गत दक्षता समितीच्या (Vigilance committee) कार्य तरतुदीवर तपशीलवार चर्चा करा.
- प्र. ७) इमारत आणि इतर बांधकाम कामगार (सेवेच्या अटींच्या रोजगाराचे नियमन) अधिनियम, १९९६ अंतर्गत "दंड आणि प्रक्रिया" बाबतच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्र. ८) बॉम्बे शॉप्स अँड एस्टॅब्लिशमेंट अधिनियम, १९४८ अंतर्गत निवासी हॉटेल्स, रेस्टॉरंट्स आणि भोजनालय संबंधित तरतूद स्पष्ट करा.

(Oct – 2024)